

ДЕМОКРАТИЧНІСТЬ ЯК КРИТЕРІЙ ОЦІНКИ ВИБОРЧИХ СИСТЕМ

Валерій Гончарук, кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Київ, Україна)
<https://orcid.org/0000-0002-3627-3997>
e-mail: honcharukvp@gmail.com

Отримано: 14.12.2020

Ухвалено до друку: 22.02.2021

Опубліковано: 26.02.2021

Гончарук В. (2021). Демократичність як критерій оцінки виборчих систем. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Філософія*, 1(4), 74-80. <https://doi.org/10.17721/2523-4064.2021/4-7/12>

Анотація

В цій статті розглядається вплив виборчої системи на функціонування демократії. На прикладі мажоритарної та пропорційної виборчої системи, а також їх основних різновидів аналізується відповідність систем критерію демократичності.

Ключові слова: вибори, виборча система, демократія, мажоритарна та пропорційна виборча система, закриті та відкриті партійні списки, виборчий бар'єр.

Вступ

Виборчі системи виконують різні завдання в контексті функціонування демократії. Разом з тим багато дослідників зводять оцінку виборчих систем лише до двох критеріїв: ефективність та справедливість (Кіс, 1996). Проте, список цих критеріїв є необмеженим. В умовах перехідного суспільства, складних трансформаційних процесів важливо з'ясувати наскільки виборча система сприяє демократизації, чи навпаки є гальмом в становленні відкритого демократичного суспільства. Сучасні виборчі моделі цілком забезпечують принцип виборності основних органів державної влади, проте в різній мірі сприяють реалізації інших основних принципів демократії, перш таких як принцип більшості, забезпечення прав меншості, рівності, плюралізму, тощо. Виборчі системи по різному забезпечують проведення вільних, прозорих, демократичних виборів. З цієї ознаки «демократичність» виборчої системи, тобто наскільки виборча система відповідає завданням сучасної демократії, є самодостатньою характеристикою, особливо актуальною в умовах авторитарних ризиків згорання демократії, що є характерним для перехідних суспільств.

Аналіз сучасних розробок

У вітчизняному науковому просторі тема оптимізації виборчої системи з ознак функціонування демократії є вкрай актуальною. Перш за все дослідники ставлять за мету адаптувати демократичні правила та процедури до вітчизняної практики. В основному науковці звертають увагу на конституційно-правовому аспекті забезпечення стабільного функціонування демократії. Такий підхід цілком справедливий, оскільки виборчий процес має бути чітко регламентований і будь-яка норма може або сприяти забезпеченню демократичного волевиявлення або спотворенню його. Та втім демократію не можливо вимірювати лише на інституційному рівні, саме явище демократії є значно складніше та передбачає не менш важливі соціо-культурний та економічний виміри.

Поміж багатьох досліджень хотілося би виділити низку дисертаційних розробок, які безпосередньо присвячені різним аспектам впливу виборчих систем ти виборів на функціонування демократії.

Зокрема конституціоналіст Б.Мохончук в своїй роботі «Виборча система України як конституційно-правовий інститут» значну увагу надає «... класифікації інститутів демократії та обґрунтовується загальнотеоретичне визначення виборчої системи, як обумовленого необхідністю утвердження ідеї народовладдя процедурно-регламентаційного інституту демократії, який забезпечує трансформацію голосів виборців у місця кандидатів у представницькому органі, шляхом встановлення найоптимальніших юридичних процедур.» (Мохончук).

В роботі політолога О.Федоренка «Демократія як спосіб політичної організації та управління сучасним суспільством» «Аналізується взаємозв'язок між політичною свободою та виборністю органів влади, політичною свободою та відповідальністю як на рівні громадянина, так і на рівні органів державної влади, що забезпечує демократично-правові відносини між державою як політичним суб'єктом, який обрано народом, та громадянським суспільством, яке контролює їх діяльність. Акцентовано на важливості забезпечення у процесі розвитку сучасного народовладдя в перехідних суспільствах повноцінної участі громадян як у формуванні, так і в контролі діяльності органів влади. Це зрушення – від можливості участі до реальної участі – залежить від рівня демократичності політичної культури еліти та усього суспільства.» (Федоренко).

В галузі державного управління звертають увагу на соціальних завданнях, які мають вирішувати вибори. В.Зозуля в своєму дисертаційному дослідженні «Розвиток демократичного врядування в умовах глобалізації: теоретико-методологічний аналіз» зазначає: «Демократичне врядування: направлене на забезпечення якісних умов життєдіяльності суспільства; покликане підвищувати рівень управлінських послуг через професіоналізацію суб'єктів їх надання та наближення до безпосередніх споживачів; забезпечує залучення, на рівних/партнерських засадах, всіх суб'єктів публічного управління та адміністрування до прийняття та реалізації рішень; реалізується демократично обраними представниками населення для задоволення основних суспільних потреб та інтересів; орієнтоване на результат, який має суспільний характер; являє собою комплексний механізм діяльності суспільних інститутів; забезпечує демократичний розвиток держави.» (Зозуля).

Також з поміж інших робіт за окресленою проблемою слід зазначити монографію Ключковського Ю.Б. «Принципи виборчого права: доктринальне розуміння, стан та перспективи законодавчої реалізації в Україні» (Ключковський, 2018).

Результати

Вибір виборчої моделі залежить від багатьох чинників, головним чином типу партійної системи, рівня органу влади та функцій, які на нього покладаються. При цьому сама по собі виборча система в технічному плані становить поєднання багатьох елементів, таких, наприклад, як 1) спосіб визначення переможця; 2) тип виборчого округу; 3) структура голосу виборця; 4) об'єкт голосування; 5) формула встановлення переможця. Саме цим обумовлюється велике різноманіття виборчих моделей та варіативність наслідків їх застосування.

На думку канадського політолога І.Т.Кіса мажоритарні виборчі системи є ефективними, натомість пропорційні – справедливими. Перші дозволяють забезпечити ефективне урядування та відповідальність обраного депутата. Другі – адекватне представництво суспільних поглядів та повагу до прав «меншин» (Кіс, 1996). Всі чотири вказані характеристики безпосередньо відповідають завданням демократичних виборів. Разом з тим виборча система не здатна в однаковій мірі виконати всі завдання демократії.

Загального, консенсусного розуміння, яка система є «більш демократична» не існує. Все залежить від трактування самого поняття «демократії» науковцем.

Наведу два протилежні підходи, які по різному пояснюють вплив виборчої системи на функціонування демократії.

На думку А.Лейпхарта пропорційна система, а точніше принцип пропорційності більш відповідає ідеї демократії (Лейпхарт, 1997)

Стабільні демократичні режими можливі і в багатоскладових суспільствах, розділених на сегменти (як в Австрії, Бельгії, Голландії, Швейцарії) за релігійною, мовною, ідеологічною, соціальною, етнічною, культурною ознаками. Для позначення таких демократій Лейпхарт вводить поняття «співсуспільна демократія». Одним із визначальних компонентів такої демократії Лейпхарт називає - пропорційність як головний принцип політичного представництва, розподіл посад в державному апараті і коштів державного бюджету.

Принцип великої коаліції, що забезпечує пропорційна система, коли лідери всіх значних сегментів багатоскладового суспільства співпрацюють в управлінні країною, суперечить традиційним уявленням про систему демократії, де є більшість і меншість. Найважливіший принцип – ухвалення рішень консенсусом, з врахуванням точки зору всіх лідерів найбільших сегментів суспільства, що є альтернативою нав'язування волі більшості, тим хто опинився в меншості. В цьому сенсі принцип мажоритаризму не є самодостатньою ознакою демократії, оскільки, для демократії важливо щоби меншість добровільно сприймала волю більшості, а не шляхом прямого чи прихованого насильницького нав'язування.

Участь у великій коаліції дає важливу політичну гарантію безпеки сегментам, що становлять меншість, але гарантію не абсолютно надійну. Лише право меншості на вето забезпечує сегменту права і повну політичну безпеку. Вето має взаємний характер, і це надає меншості почуття впевненості.

Характерно, що такої думки зокрема притримується й значна кількість експертів в Україні, які наполягають на запровадженні на парламентських виборах пропорційної виборчої системи з відкритими списками. І хоча аргументація на користь пропорційної системи наводиться дещо інша, вона зводиться до мінімізації підкупу виборців та втручання адміністративного ресурсу, проте вона все ж лежить в руслі переваг пропорційності.

Проте саме по собі запровадження пропорційної виборчої системи не обов'язково призведе до бажаних демократичних змін. Зокрема є приклади функціонування пропорційної виборчої системи за умов авторитарного режиму, наприклад, Російська Федерація в період з 2007 по 2011 рр. використовувала пропорційну систему, що лише закріпило авторитарну псевдобагатопартійність. Партія Гітлера перемогла в умовах пропорційної системи та зруйнувала залишки Веймарської демократії. Пропорційна система в Італії в період до 1993 р. була джерелом політичної та урядової дестабілізації, проходження до парламенту корумпованих представників мафіозних кланів.

Натомість поряд із прикладами ефективно функціонуючих мажоритарних демократій – США, Сполучене Королівство є безліч авторитарних режимів, які також використовують принцип більшості.

Тому, якщо окремо говорити про пропорційну систему, то важливими є окремі складові, які впливають на демократичність системи. Серед яких зокрема: 1) виборчий бар'єр; 2) кількість депутатів, які обираються в межах виборчих округів; 3) спосіб формування виборчого списку; 4) виборча формула; 5) наявність додаткових механізмів для забезпечення представництва малих і середніх партій, вирівнювання пропорційності в межах всієї країни, тощо.

В дискусії щодо переваг пропорційної виборчої системи в контексті демократії, акцентується увага на різновиді виборчої системи. А саме протиставляються системи з відкритими та закритими списками. Значна кількість дослідників віддають перевагу відкритим спискам, за якими виборці самостійно можуть визначати розташування кандидатів в партійному списку. Натомість закриті партійні списки сприяють зміцненню партійної бюрократії, диктату партійних лідерів. Безпосередня ж практика застосування відкритих та закритих списків показую, що є країни, де і перша (Португалія, Іспанія) і друга модель (Фінляндія) здатні забезпечити стабільне функціонування демократії. А в переважній більшості випадків використовуються комбіновані моделі, так звані напівжорсткі списки (Нідерланди, Бельгія, Швеція), в Австрії мандати розподіляють на трьох рівнях і на кожному використовують різний спосіб, в Данії партія визначає, який список закритий чи відкритий їй використовувати.

Таким чином, навіть в самих пропорційних системах може існувати серйозний поділ за критерієм демократичність: системи з закритими списками вважаються менш демократичними на відміну від систем з відкритими списками.

Виборчий бар'єр також не може бути самодостатнім показником демократичності. Оскільки низка країн взагалі не встановлюють виборчий поріг для партій – Нідерланди, Португалія, Фінляндія. Для проходження до парламенту партія в межах округу має отримати кількість голосів, які дорівнюють одному мандату. Але є й країни з достатньо високим бар'єром – Туреччина – 10%. Важливо щоби виборчий бар'єр вирішував два завдання: 1) забезпечував представництво основних політичних сил країни та соціальних інтересів; 2) разом з тим, не призводив до високої фрагментованості парламенту, що ускладнює формування більшості та ефективне функціонування уряду, не руйнував стабільної демократії.

Тому надвисокий виборчий бар'єр та занадто низький можуть здійснювати в різній мірі, але дестабілізуючу, негативну роль для функціонування демократії.

Однак не всі дослідники в контексті демократичності віддають перевагу пропорційній виборчій системі, а стверджують протилежне, що саме мажоритарна система є запорукою демократичної стабільності.

Зокрема М.Дюверже стверджує про безпосередній взаємозв'язок між кількістю партій та стабільним, а головне ефективним функціонуванням демократії. Двопартійна система не лише виглядає найбільш відповідною природньому порядку, оскільки найбільш природньо відображає двополюсність громадської думки, а також є потенційно більш стабільною, чим багатопартійна. В цьому випадку мажоритарна виборча система відносно більшості сприяє становленню двопартійності, натомість пропорційна система знімає запобіжники для проходження до парламенту нових партій, в тому числі й партій крайнього, екстремістського ґатунку. Останні є продуктом пропорційної системи та зводять демократичний дискурс до заперечення самої ідеї демократії (Duverger, 1959).

Оригінальним виглядає й висновок К.Поппера, що пропорційна система взагалі є несумісною з демократією.

Науковець задає питання? «Що ж є основою демократії? De facto існують лише дві форми державного устрою: та, при якій можлива безкровна зміна уряду за допомогою проведення виборів, і та, де це неможливо. Зазвичай перша форма зветься демократією, а друга - диктатурою або тиранією... Критерієм є можливість безкровного повалення уряду.» (Поппер).

Єдиний спосіб повалення уряду, на думку Поппера – голосування. «Існують різні методи повалення уряду. Кращим є вибори: нові вибори чи голосування в вільно обраному парламенті.» (Поппер).

Принцип представництва мажоритарний та пропорційний докорінним чином відрізняється. За мажоритарної системи закладається принцип місцевого представництва, тобто, громад, територій, регіонів. Натомість пропорційного – партійний. Кожна партія отримує стільки мандатів, скільки відсотків виборців за неї проголосував. Депутат завдячує своєму обранню перш за все партії, яка його включила до списку, депутат є представник партії і голосує солідарно із партією, в її інтересах.

Не заперечуючи важливої ролі партій для функціонування демократії, Поппер приходить до висновку: «наші демократії не є народними, а партійними демократіями, іншими словами, правлінням партійних лідерів. Оскільки, чим більше партія, тим вона менш демократична, в результаті голосують за неї все менше і менше можуть впливати на її лідера і програму.» (Поппер).

Таким чином Попер приходить до висновку, що «неправильним є переконання, згідно з яким парламент, обраний за допомогою пропорційної системи, найкращим чином представляє інтереси народу. Подібний парламент не представляє ні народ, ні його інтереси, а лише відображає пропагандистський вплив партій на населення на момент виборів. Більш того, це заважає перетворити день виборів в те, чим він повинен бути: в день народної оцінки діяльності уряду.» (Поппер).

1) За умови великої кількості партій, що забезпечує пропорційна система значно складніше сформулювати уряд, тому такі системи не стійкі. Пропорційна система збільшує кількість партій, що не може вважатися самоціллю демократії.

2) Партії отримують не пропорційний вплив в коаліції. Дуже часто малі партії домінують та визначають, котра з великих партій потрапить до уряду.

3) Партії навіть самі маргінальні уникають політичної відповідальності. Коли постає питання про зміну уряду шляхом народного волевиявлення, наприклад, шляхом проведення парламентських виборів. При великій кількості партій, важко добитися того, щоб одна з партій мала абсолютну більшість. І навіть самі маргінальні партії не можуть бути «звільнені», незалежно від отриманого ними кількості голосів.

4) День виборів не стає днем оцінки уряду. В умовах коаліції відповідальність за урядування розмивається.

5) Якщо більшість виборців бажає відставки уряду, то внаслідок пропорційної системи ця відставка може не відбутися. Оскільки залишиться той самий уряд, та сама коаліція, але перерозподіляться голоси між партіями учасниками коаліції.

6) Відсутня кількісна логіка потрапляння до уряду партія яка на виборах отримує 40% може опинитися в опозиції, а на наступних виборах з 5% потрапити в уряд.

Натомість Поппер вважає, що лише в умовах англо-американської виборчої системи, яка гарантує двопартійність можлива демократична та зрозуміла форма ротацій урядів.

На думку Поппера «Пропорційна система несе в собі небезпеку того, що рішення більшості буде зведено до мінімуму і що партія, яка зазнала поразки на виборах, не винесе з нього необхідних уроків, що є необхідним для існування демократії.»

Існує відмінність в трактуванні різниці між самими різновидами мажоритарної системи. Система абсолютної більшості забезпечує вищу легітимність обраному посадовцю, а ніж відносна, в якій переможець може перемогти з відносно незначним відсотком голосів. За цією логікою легітимність ототожнюється з демократичністю. Вказується також, що суттєвим недоліком системи відносної більшості є ігноруванням великої кількості голосів виборців, а подекуди й переважної більшості.

Натомість практика застосування системи відносної більшості в США та Сполученому Королівстві, незважаючи на багаточисельну критику, демонструють її ефективність в контексті забезпечення стабільного демократичного урядування. Депутати в цих країнах, незважаючи на застосування відносної більшості в реальності перемагають абсолютною більшістю голосів або ж близькою до неї кількістю.

Натомість абсолютну більшість критикують за додаткові витрати, розтягування виборчого процесу, маніпулювання в міжтуровий період з електоральними настроями.

Система альтернативного голосування, яка вирішує питання легітимності обраного посадовця вже в першому турі є складна в практичному застосуванні. А за умови фрагментованої партійної системи, низького рівня партійної культури та політичної культури населення не здатна забезпечити адекватне, демократичне представництво.

Висновки

В даній статті розкриваються лише загальні підходи до оцінки ступені демократичності виборчих систем. При чому підходи до розуміння характеру демократичності мажоритарної та пропорційної виборчої системи суттєво різняться. Низка дослідників серед яких А.Лейпхарт вважають, що саме принцип пропорційності забезпечує стабільне функціонування демократії, але є й такі як К.Поппер, що стверджують, що пропорційна система є несумісною з демократією.

Разом з тим більшість дослідників спрощено розглядають вплив виборчої системи на функціонування демократії. Оскільки важливим є не стільки сам тип виборчої системи, скільки набір та поєднання складових з яких вона складається.

В межах пропорційної та мажоритарної системи існують більш чи менш демократичні різновиди. Пропорційна виборча система з закритими списками вважається менш демократичною, а ніж з відкритими. Система абсолютної більшості – більш демократична, а ніж відносної.

Натомість практика застосування різних виборчих систем демонструє наявність достатнього демократичного потенціалу і в мажоритарних і в пропорційних системах, та можливість суттєвих викривлень та зловживань при різних моделях.

Бібліографія

- Зозуля В.О. Розвиток демократичного врядування в умовах глобалізації: теоретико-методологічний аналіз. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. // Zozulia V.O. Good governance development in conditions of globalization: theoretical and methodological analysis. – Qualifying scientific work on manuscript copyright. [Електронний ресурс] / Режим доступу:
http://ipk.edu.ua/science/special_vr02/%D0%94%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D0%97%D0%BE%D0%B7%D1%83%D0%BB%D1%8F.pdf
- Кіс Т.І. Виборчі системи та їхні політичні наслідки // Нова політика. - 1996. - №2,4. // Kis T.I. Election systems and their political implications
- Ключковський Ю.Б. Принципи виборчого права: доктринальне розуміння, стан та перспективи законодавчої реалізації в Україні: монографія. Київ: Baite, 2018. 908 с. // Klyuchkovsky Yu.B. Principles of Election Law: Doctrinal Understanding, Status and Prospects for Legislative Implementation in Ukraine: Monograph [Електронний ресурс] / Режим доступу:
<https://www.osce.org/uk/project-coordinator-in-ukraine/401765?download=true>
- Мохончук Б.С. Виборча система України як конституційно-правовий інститут. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.// Mokhonchuk B.S. The electoral system of Ukraine as a constitutional-legal institution. – Qualifying scientific work retaining manuscript rights. [Електронний ресурс] / Режим доступу:
http://nauka.nlu.edu.ua/download/diss/Мохончук/d_Мохончук.pdf
- Лепхарт А. Демократия в многосоставных обществах: сравнительное исследование/ Пер. с англ. под ред. А.М. Салмина, Г.В.Каменской. – М.: Аспект прес, 1997. – 287 ст. // Lephart A. Democracy in Plural Societies: a comparative study [Електронний ресурс] / Режим доступу:
<http://pavroz.ru/files/lijphartbook.pdf>
- Поппер К. Пропорциональная система несовместима с демократией // Popper K. The proportional system is incompatible with democracy [Електронний ресурс] / Режим доступу:
http://kontury.info/publ/aktualnyj_arkhiv/proporcionalnaja_sistema_nesovmestima_s_demokrati ej/11-1-0-109
- Федоренко О. В. Демократія як спосіб політичної організації та управління сучасним суспільством. — Рукопис // Fedorenko A. Democracy as a Method of Modern Society Political Organization and Management. — Manuscript [Електронний ресурс] / Режим доступу:
<http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/7131/1/Fedorenko.pdf>
- Duverger Maurice. Political Parties: Their Organisation and Activity in the Modern State. L., 1959.

References

- Zozulya V.O. Development of democratic governance in the context of globalization: theoretical and methodological analysis. - Qualifying scientific work on the rights of the manuscript. // Zozulia VO Good governance development in conditions of globalization: theoretical and methodological analysis. - Qualifying scientific work on manuscript copyright. [Electronic resource] / Access mode:
http://ipk.edu.ua/science/special_vr02/%D0%94%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D0%97%D0%BE%D0%B7%D1%83%D0%BB%D1%8F.pdf
- Keys T.I. Electoral systems and their political consequences // New Politics. - 1996. - №2.4. // Kis TI Election systems and their political implications

- Klyuchkovsky Yu.B. Principles of suffrage: doctrinal understanding, state and prospects of legislative implementation in Ukraine: monograph. Kyiv: Vaite, 2018. 908 p. // Klyuchkovsky Yu.B. Principles of Election Law: Doctrinal Understanding, Status and Prospects for Legislative Implementation in Ukraine: Monograph [Electronic resource] / Access mode: <https://www.osce.org/uk/project-coordinator-in-ukraine/401765?download=true>
- Mokhonchuk B.S. The electoral system of Ukraine as a constitutional and legal institution. - Qualification scientific work on the rights of the manuscript. // Mokhonchuk B.S. The electoral system of Ukraine as a constitutional-legal institution. - Qualifying scientific work retaining manuscript rights. [Electronic resource] / Access mode: http://nauka.nlu.edu.ua/download/diss/Moxonchuk/d_Moxonchuk.pdf
- Lephart A. Democracy in multi-member societies: a comparative study / Per. with English under ed. A.M. Salmina, GV Kamenskaya. - M.: Aspect Press, 1997. - 287 p. // Lephart A. Democracy in Plural Societies: a comparative study [Electronic resource] / Access mode: <http://pavroz.ru/files/lijphartbook.pdf>
- Popper K. The proportional system is incompatible with democracy // Popper K. The proportional system is incompatible with democracy [Electronic resource] / Access mode: http://kontury.info/publ/aktualnyj_arkhiv/proporcionalnaja_sistema_nesovmestima_s_demokrati_ej/11-1-0-109
- Fedorenko O.V. Democracy as a way of political organization and management of modern society. - Manuscript // Fedorenko A. Democracy as a Method of Modern Society Political Organization and Management. - Manuscript [Electronic resource] / Access mode: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/7131/1/Fedorenko.pdf>
- Duverger Maurice. Political Parties: Their Organization and Activity in the Modern State. L., 1959.

DEMOCRACY AS A CRITERION FOR ASSESSING ELECTORAL SYSTEMS

Valery Honcharuk, Doctor of Political Sciences, Associate Professor, Associate Professor of Political Sciences Department, Taras Shevchenko National University of Kyiv (Kyiv, Ukraine)
<https://orcid.org/0000-0002-3627-3997>
 e-mail: honcharukvp@gmail.com

Abstract

This article examines the influence of the electoral system on the functioning of democracy. On the example of the majoritarian and proportional electoral system, the adequacy of the criteria for democratic criteria is analysed.

Keywords: elections, electoral system, democracy, majoritarian and proportional electoral system, closed and open party lists, electoral barrier.

Received: December 14, 2020

Approved for printing: February 22, 2021

Published: February 26, 2021

Honcharuk V. (2021). Democracy as a Criterion for Assessing Electoral Systems. *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Philosophy*, 1(4), 74-80. <https://doi.org/10.17721/2523-4064.2021/4-7/12>